

Ἄλλοι ὠμίλουν περὶ πολιτικῆς.

Ἡμέραν τινὰ εἰσῆλθον εἰς τι κουρεῖον ὅπως ξυρισθῶ. ὁ κουρεὺς ἦτο σφόδρα Καρολιστής, ἐννοήσας δὲ ἐκ τῆς προφορᾶς μου ὅτι ἤμην concindadano del Rey (συμπατριώτης τοῦ Βασιλέως) ἀπεπειράθη δι' ἐπιτηδεῖον τρόπου νὰ μὲ παρασύρῃ εἰς πολιτικὴν συζήτησιν. Ἐγὼ δὲ εἶπον λέξιν, διότι μὲ ἐξύριζε, καὶ ἡ ἐλάχιστη ἐξέγερσις ἐν ἐμοὶ τῆς τρωθείσης ἐθνικῆς μου ὑπερηφανείας θὰ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ρέυσῃ τὸ πρῶτον αἷμα τοῦ πολιτικοῦ πολέμου· ἀλλ' ὁ κουρεὺς ἐπέμεινε, καὶ ἀγνοῶν διὰ τίνος ἄλλης ὁδοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, εἶπε μετὰ τόνου εὐγενοῦς: «Sabe Usted, caballero, si hubiera la guerra entre Italia y España, España no tuviera miedo (Εἰςεύρετε, ἱππότα ὅτι ἂν ἐκραγῇ πόλεμος μεταξύ Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας, ἡ Ἰσπανία δὲν θὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ φόβου).

— Εἶμαι βεβηχιστάτος, ἀπεκρίθην, προσέχων πάντοτε εἰς τὸ ξυράφιον.

Μετὰ ταῦτα μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ Γαλλία θὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ἰταλίας εὐθύς ὡς ἐξοφλήσῃ τὸ πρὸς τὴν Γερμανίαν χρέος της.

— No hay escapatória. (δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος).

Δὲν ἀπεκρίθην. Τότε ἐσκέφθη ἐπ' ὀλίγον καὶ μετὰ ταῦτα προσέθηκε χαιρεκἀκως:

— Cosas grandes van a acontecer dentro de poco! (γεγονότα σοῦκρα θὰ συμβῶσιν ἐντὸς ὀλίγου).

Πολὺ ἐν τούτοις ἤρεσεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Βαρκελόνης, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐνεφανίσθη εἰς αὐτοὺς κατὰ τρόπον ἡπιον καὶ φιλικόν, ὁ δὲ ὄχλος μετὰ θαυμασμοῦ ἀναμινῆσκει τὴν εἰς τὴν πόλιν εἰσοδὸν αὐτοῦ. Εὐρον συμπαθείας ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τισιν, οἵτινες ἐψιθύριζον μεταξύ τῶν ὁδόντων:

— No es español! (δὲν εἶνε Ἰσπανός).

Ἡ ὅπως μὲ ἠρώτησέ τις:

— Νομίζετε ὅτι ἐν Ρώμῃ ἢ ἐν Παρισίοις θὰ ἔστειλε καλὰ un rey castellano? (εἰς βασιλεὺς Καστιλιανός?).

Ἐρώτησις εἰς τὴν ὁποίαν δέον νὰ ἀποκρίνεται τις:

— No entiendo de politica! (δὲν καταλαμβάνω ἀπὸ πολιτικὴν).

Καὶ ὁ διάλογος τελειώνει.

[Ἔπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΩΣ ΕΣΥΝΕΙΘΙΣΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Νεκρὸς μέσα εἰς τὸ φέρετρόν του ἦτο ἄλλοτε δι' ἐμὲ τὸ ἀπεχθέστερον θέαμα. Ἡ ὄψις του ἡ πελιδνὴ μοὶ ἐνεθύμιζεν ὅλας ἐκεῖνας τὰς διηγήσεις τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης, τὰς ὁποίας παιδίον ἀκόμη φιλόμυθον ἤκουον ἀπὸ τὰ γρατδία, ἡ δὲ ὁσμὴ τοῦ νεκρολιθάνου καὶ τῶν λαμπάδων ἢ λάμπης ἡ ὡρὰ ἦτο εἰς τὸ πνεῦμά μου συνδεδεμένη μετὰ βρυκολάκων, φαντασμάτων, γυμνῶν κρανίων καὶ ζώντων σκελετῶν. Ἡ ἐντύπωσίς μου, ἡ νευρικὴ μου ταραχὴ ὑπερέβαινε πᾶν ὄριον ἐντάσεως καὶ διὰ τοῦτο ἀπεστρεφόμενη καὶ ἀπέφυγον ὅσον ἐδυνάμην ὅλα τὰ ὅπωςδῆποτε ἔχοντα σχέσιν μὲ τοὺς νεκρούς, ἕως καὶ αὐτὰ τὰ ἄθῶα καὶ πολλὰς εὐγευστα κύλῳα, τὰ ὁποῖα μοὶ προὔξουν ἐν εἶδος περιλύπου ἀηδίας. Ἡ κατάστασίς μου ἦτο προφανῶς παθολογικὴ καὶ ἐνέπνεε πολλὰς ἀνησυχίας εἰς τοὺς περὶ ἐμέ, οἱ ὅποιοι, ἂν οὐ τὴν μὲν ὁμοιοπαθητικὴν μέθοδον δὲν παρεδέχοντο, ἄλλην δὲ καμμίαν δὲν ἐγνώριζον, μοὶ ἀπη-

γόρευον ἐκ φόβου χειροτερεύσεως πᾶσαν ἀπόπειραν κατὰ τῆς ἀδυναμίας μου.

Ἄλλ' ἐγὼ, ἐξ ὅσων προέβαινον τὰ ἔτη χωρὶς νὰ ἐλαττώται τὸ κακόν, ἤρχισα νὰ σκέπτομαι καὶ πῶς σοβαρότερον. Δι' ἀνθρωπὸν κοινωνικὸν ἢ τοιαύτη ἀδυναμία θὰ ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον δυσφορήτων καὶ ἐπιζημιῶν. Ὁ θάνατος εἶνε δυστυχῶς συνδεδεμένος μὲ χρέη καὶ τύπους, τοὺς ὁποῖους εἶνε ὑποχρεωμένος κανεὶς ἐκὼν ἄκων νὰ ἐκπληρῶσῃ· νέος δὲ φρόνιμος, μὲ ἀξιώσεις μάλιστα ἀνεπτυγμένου, ὁ ὁποῖος, ἐν ᾧ δὲν συγκινεῖται διόλου ἀπὸ τὸν θάνατον αὐτὸν καθ' ἑαυτόν, ἀπαθὴς ὡς φιλόσοφος, δεικνύη ἀπεναντίας τόσῃ ἀντιπάθειαν, νευρικός ὡς γυνή, πρὸς τοῦ θανάτου τὰ ἐμβλήματα καὶ τὰ συναφῆ καὶ διὰ τοιοῦτον λόγον παρχμελῇ τὰ χρέη του, — ὁ νέος αὐτὸς ἔπρεπε βέβαια νὰ θεωρῆται ὡς ὁ γελοιωδέστερος τύπος τῆς κοινωνίας του. Ἡ σκέψις αὕτη μ' ἔκαμε νὰ ποτολήσω δύο ἢ τρεῖς ἐκουσίας ἐκδράσεις κατὰ τῆς δειλίας μου. Πλὴν τὸ ἀποτέλεσμά των ὑπῆρξε φοβερόν. Ἡ θέα νεκρῶς συγγενοῦς μου ἐντὸς τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου ἀνευ φερέτρου, μοῦ ἐστοίχισε σωστὴν ἐβδομάδα ἀϋπνίας, ἀργότερα δὲ ἐν φίλημα ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μετώπου νεκροῦ νηπίου ἀσθένειαν τριακονθήμερον. Τί τὰ θέλετε! μὲ τὰ νεῦρα κανεὶς δὲν παίζει εὐκολα. Εἶδα ὅτι ἡ θέλησις μόνη δὲν ἔκαμνε τίποτε καὶ παρητήθη πλεόν τῶν γενναίων μου σκοπῶν, ἀφήσας σιωπηλῶς εἰς τὴν Τύχην τὴν φροντίδα νὰ με κάμῃ νὰ συνειθίσω.

* *

Ὅταν ἐσπούδαζα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἶχα ζητήσει ἰδιαιτέρην ἄδειαν — διότι δὲν ἤμην φοιτητῆς τῆς Ἰατρικῆς — νὰ φοιτήσω ἐπὶ τινὰ καιρὸν εἰς τὸ Ἀνατομεῖον, διὰ νὰ λάβω μίαν σαφῆ ὁπωσδήποτε γνῶσιν περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ. Ἀπ' ἀρχῆς εἶχα τὴν ιδέαν ὅτι τὰ ἀνατομικὰ θεάματα δὲν θὰ εἶχον καμμίαν ἐπίδρασιν εἰς τὰ νεῦρά μου. Ὁ θάνατος, ὡς εἶπον, δὲν μου ἔκαμνεν ἐντύπωσιν, ἀλλ' ὁ νεκρὸς τὰ δὲ ὄργανα τῆς ἐν τῷ Ἀνατομείῳ μελέτης ἦσαν πτώματα καὶ ὄχι νεκροί. Οὔτε σάβανα, οὔτε φέρετρα, οὔτε λίθανοι, οὔτε κώδωνες, οὔτε ὀλοφυρμοί, οὔτε λαμπάδες. Ἡ ὁσμὴ τοῦ φανικοῦ ὀξέος ἐπλήρου ἀπεναντίας τὴν αἰθουσαν ἐκείνην, ἐν ᾗ παρέκειντο κιβώτια μεγάλα ξύλινα καὶ ἐπὶ τῶν μακρῶν τραπέζων ἐξετείνοντο πτώματα ἀνώνυμα, γυμνά, κομματιασμένα· γύρω των δόκιμοι ἀνατόμοι, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν πεπειραμένος ὁμιλητῆς καὶ ὑπεράνω, ἀντὶ τοῦ Χάρου, αἱ μειδιδῶσαι μορφαὶ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ἀληθείας. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἰσῆλθον ἀπαθὴς εἰς τὸ Ἀνατομεῖον καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας συγχρωτισμοῦ, τόσῳ προσφικέωθην μὲ τὸ περιβάλλον ἐκεῖνο, ὥστε ἔπαιζα — διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν τοῦ Ἐπιμελητοῦ μας — μὲ τὰ τεμάχια τῶν πτωμάτων, μεθ' ὅσης πλεόν ψυχρότητος καὶ αὐτὸς ὁ καθηγητής.

Μίαν ἡμέραν, χωρὶς νὰ συλλογίζωμαι τίποτε κακόν — καθὼς λέγουν οἱ Ἰάλλοι — μετέβην εἰς τὴν αἰθουσαν, ὅπου εὐρον τοὺς φοιτητὰς περίξ τῆς ἀνατομικῆς Τραπεζῆς προπαρασκευαζομένους νὰρχίσωσι τὴν ἀνατομίαν ἐπὶ νέου πτώματος κομισθέντος ἐκ τοῦ νοσοκομείου τὴν πρωίαν ἐκείνην. Ἡ εἰς τοιαύτας περιστάσεις φιλόγελως ζωηρότης ἐπεκράτει εἴπερ ποτὲ ἔντονος ἐν τῷ μικρῷ ἐπιστημονικῷ κύκλῳ, τὸν ὁποῖον ἐχαροποῖει ἡ ἀνέλπιστος εὐρεσις πτώματος, μεθ' ἡμέρας ἐκτάκτου ἐλλείψεως.

«Σήμερα ἔμπορὺν βέβαια νὰ μας κατηγορήσουν ἐπὶ ἀντισημητισμῷ» μοὶ εἶπεν ἄμα μὲ εἶδεν ἐκεῖ εἰς φίλος μου φοιτητής. «τὸ πτώμα αὐτὸ εἶνε ἐνὸς Ἑβραίου».

— Μπα! καὶ πῶς τὸν ἀφῆκαν οἱ ἄλλοι 'ς αὐτὴ τὴν κατάστασιν;» εἶπε ρίπτων τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ κατακειμένου πτώματος, ἐνὸς γέροντος ἰσχυροῦ, ὁστέωδους, μὲ λευκὰς παραγναθίδας καὶ μὲ καθαρὰν ἰσραηλιτικὴν φυσιογνωμίαν. «Ἐρεῖς πῶς ὅσῳ λιγώτεροι εἶνε 'ς ἕνα τὸπον οἱ

Έβραίοι με τόσο περισσότερο ζήλο υποστηρίζονται με-
ταξύ τους.

— Ναί· μ' αὐτὸς ὁ καυμένος δὲν εἶχεν ἐδῶ κανένα συ-
γενῆ καὶ οἱ ἄλλοι φαίνεται δὲν τον πῆραν χαμπάρι. Δὲν
τον ἐζήτησε κανείς. Ἦταν ἀπὸ τῆ Θεσσαλονίκῃ· εἰδοποι-
ήθηκαν, μὰς εἶπαν, ἐκεῖ τὰ παιδιὰ του, μὰ δὲν ἐπρόφτα-
σαν νὰ ἐλθοῦν... ποῖος τὸ ξέρει. Ἦταν τῆς τύχης μας κι'
αὐτός.»

Έχαμογέλασα εἰς τὴν ἀστειότητα, ἀλλ' ὅχι μὲ ὅλην
μου τὴν διάθεσιν. Ἡ μικρὰ αὕτη ἱστορία, τὴν ὁποίαν κατὰ
τὸ ἀξιοδίκρυντόν μου φυσικὸν ἀνέπλασα εὐθὺς ἐν πάσῃ λε-
πιτομερείᾳ, μ' ἐλύπησε χωρὶς νὰ θέλω. Πρώτην φορὰν μοῦ
συνέβη νὰ γίνεταί λόγος εἰς τὸ Ἀνατομεῖον περὶ πτώμα-
τος καὶ ὑπὸ ἄλλην ιδιότητα, ἢ τὴν ὡς ἀντικειμένου ψυ-
χρᾶς, θετικῆς παρατηρήσεως. Καὶ χωρὶς νὰ ἦμαι σημιτι-
στής, εἰμποροῦσα κάλλιστα νὰ λυπηθῶ ἕνα δυστυχεῖ πα-
τέρα, ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν ἔρηνος εἰς τὸ νοσοκομεῖον ξένης
χώρας, μακρὰν τῶν τέκνων του καὶ κατήντησεν ἐπὶ τέ-
λους εἰς τὸ Ἀνατομεῖον...

Έπεδόθην ἐν τούτοις νὰ παρακολουθῶ τὴν ἀνατομίαν,
ἀρξαμένην ἤδη μετὰ τὴν ἀναγκαίαν προπαρασκευὴν τοῦ
πτώματος, καὶ προσεπαθήσα νὰποδιώξω τὰς μελαγχολι-
κὰς αὐτὰς σκέψεις. Τὸ κατώρθωσα ταχέως, χάρις εἰς τὸ
ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποτον μοῦ ἐγένενα πάντοτε ἡ μελέτη. Ἐπὶ
τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος ἀπετελέσθησαν, ὅπως
γίνεται συνήθως, μικροὶ ὅμιλοι ἐκ τριῶν τεσσάρων σπου-
δαστῶν· ἐγὼ δὲ προσετέθην ἀκροατὴς εἰς τὸν ὅμιλον τὸν
σηματισθέντα περὶ τὴν κεφαλὴν. Ἦθελον νὰ σπουδάσω
τοὺς προσωπικοὺς μῦς καὶ κατέβαλλον ὅλην μου τὴν προσ-
οχήν. Ἡ ἀνατομικὴ προὔχρει. Κατ' ἀρχὰς τὸ ἦμισυ τοῦ
προσώπου καθέτως ἐγυμνώθη ὑπὸ τὰ χαλύβδινα μαχαιρί-
δια δύο ἀσκληπιαδῶν, τοῦ ρικνοῦ κατακιτρίνου δέρματος,
καὶ ἐπεφάνησαν ἤδη τὰ συμπλέγματα τῶν ἐρυθρῶν μυῶν
μὲ τὰ ὑπόλευκα ἄκρα καὶ τὰς ὑποκιτρίνους παρυφάς. Εἰς
τῶν βοηθῶν ἀνέπτυσε τὸ μυϊκὸν τοῦτο σύστημα καὶ προσ-
επάθει νὰ διαχωρίσῃ τοὺς μῦς κατ' ὄνομα καὶ κατ' ἐνέρ-
γειαν. Αἱ ἐρωτήσεις διεσταυροῦντο· μικραὶ συζητήσεις
συνεκροτοῦντο· ἡ ἐργασία προὔχρει βραδέως, ἀλλ' ἀσφα-
λῶς. Τοῦτο ἐγένετο εἰς ὅλους τοὺς ὁμίλους· καὶ ἡ ὥρα
παρήρχετο, καὶ ἡ εὐρεῖα αἰθούσα, μὲ τὴν πληκτικὴν ὁσμὴν
τοῦ φανικοῦ ὀξέος, ἀντήχει ἀπὸ ποικίλας φωνάς, συμμι-
γνυομένας εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν βεβαρυμένην ὑπὸ τῶν
ἀποπονιῶν...

Έξαίφνης ἠκούσθη παράδοξός τις θόρυβος ἔξω εἰς τὸ
προαύλιον. Έσιγῆσαμεν ὅλοι καὶ ἐπροσέξαμεν ἀπορῶντες.
Πρὶν προφθάσωμεν νὰ ἐρωτήσωμεν, ὁ θόρυβος ἐπλησίασε
καὶ ἀντήχει ἤδη ἀπὸ τοῦ προδρόμου. Καὶ βαθμηδὸν διηυ-
κρινίζετο. Έν πρᾶγμα, κἄτι τι βαρὺ ἐσύρετο μετὰ κόπου
καὶ ἠκούοντο συγχρόνως θρηνώδεις ἀνακραυγαὶ καὶ ἀντηλ-
λάσσαντο ἀντεγκλήσεις διὰ φωνῶν παραδόξου, σεσυρμένης
προφοράς.

«Μέσα εἶνε, ἐδῶ μέσα!» ἤκουσα μίαν στιγμὴν τὴν φωνὴν
τοῦ Έπιμελητοῦ μας «κοπιάστε νὰ τον πάρετε τὸ λοιπόν!»

— Καλὲ τί εἶνε; εἶπα καὶ ὤρμησα περίεργος, ἀλλὰ καὶ
τεταραγμένος ἐνταυτῷ, πρὸς τὴν θύραν, τῆς ὁποίας ἤμην
ὁ πλησιέστερος.

Ἄλλὰ πρὶν προφθάσω νὰ τὴν ἀνοίξω, ἡ θύρα ἠνοιχθῇ
ἔξωθεν μετὰ βίας καὶ τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποῦ εἶδα εἰσερ-
χόμενον, εἰςβάλλον καλλίτερα, ἦτο ἕν φέρετρον μέγα,
κατάμαυρον, ἀνευ σταυροῦ, ἀνευ κοσμήματος. Ὁ ἄνθρω-
πος, ὁ ὁποῖος τὸ ἐκράτει, προὔχρησε καὶ τὸ ἀφῆκε μετὰ
κόπου ἐπὶ τῆς πρώτης κενῆς τραπέζης. Ὅπισθεν αὐτοῦ
εἰσῆλθον δύο ξένοι ἄνθρωποι, μετρίου ἐξωτερικοῦ, εἰς ὑπη-
ρέτης τοῦ Νοσοκομεῖου, ὁ Έπιμελητὴς μας, εἰς ἀστυνο-
μικὸς κλητὴρ καὶ δύο-τρεῖς ἀγυῖοπαιδες, οἱ ἀπαράιτητοι.
Ἀπεμείναμεν ὅλοι ἐκπληκτοί. Δι' ὀλίγα λεπτὰ ἐγένετο
σιωπὴ, ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι προηγούνται τῶν μεγάλων

ταραχῶν καὶ τὴν ὁποίαν ἔλυσε ἡ βαρεῖα φωνὴ τοῦ ἐπι-
μελητοῦ, τείνοντος δεικτικῶς τὴν ἀνοικτὴν παλάμην πρὸς
τὴν τραπέζαν μας:

«Ὅριστε, ἐδῶ εἶνε!»

Οὐδέποτε ἤκουσα ἀπαισιώτερον τόνον εἰς ἀνθρωπίνην
φωνήν. Ὁ φόβος, ἡ φρίκη, ὁ οἶκτος, ἡ εἰρωνεία, ὅλα ὅσα
ἔμελλον νὰ ἐκσπᾶσιν εἰς τὴν κατόπι σκηνήν, ὅλα περι-
εῖχοντο εἰς τὸ φοβερὸν αὐτὸ προανάκρουσμα.

Οἱ ξένοι προὔχρησαν πρὸς τὴν τραπέζαν. Ἀπεμακρύν-
θηεν ὅλοι καὶ ἀφῆσαμεν ἐλευθέραν τὴν θέαν τοῦ ἐπ' αὐ-
τῆς πτώματος... Ἀλλοίμονον! ὅσοι ὅμιλοι, τόσαι πλη-
γαὶ φοβεραὶ, ἀπερίγραπτοι, ἔχασκον ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καὶ
τῶν ἄκρων. Ἀλλὰ τὸ ἦμισυ τοῦ προσώπου ἦτο ἀκόμῃ
ἀνέπαφον καὶ διετηρεῖτο εὐκρινὴς ἡ φυσιογνωμία τοῦ γέ-
ροντος μὲ τὴν λευκὴν παραγαθίδα.

«Ὁ πατέρας μας! ὁ πατέρας μας!» ἐφώναζαν τότε οἱ
ξένοι, φέροντες τὰς χεῖρας κατὰ τῆς κεφαλῆς. Καὶ ὤρμη-
σαν πρὸς τὸ πῶμα παράφοροι.

Καὶ ἤρχισαν τοὺς θρήνους καὶ τοὺς ὀλοφρυμούς καὶ
τὰ παράπονα, μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων των,
μὲ ὅλην τὴν ὀξύτητα τῆς λύπης των. Εἰς τὸ ἀπερίγρα-
πτον ἐκεῖνο μυρολόγιον μὲ τὰς διακεκομμένας φράσεις καὶ
τὰς μακρὰς οἰμωγὰς τῶν ἐβραϊκῶν λαρύγγων, ἤκουσα
ὅλην αὐτῶν τὴν ἱστορίαν, τρομερωτέραν ἢ ὡς τὴν ἀνέ-
πλασα πρὸ ὀλίγων ὥρων... Τὴν εἶδον τῆς ἀσθενείας τοῦ
πατρός των τὴν ἔμαθον ἀργά, οἱ δυστυχεῖς... Έφυγαν ἀπὸ
τὴν Θεσσαλονίκην ὅσον ἤμποροῦσαν γρηγορώτερα... ἔφθα-
σαν εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸ ὀλίγου... ἔτρεξαν εἰς τὸ Νοσο-
κομεῖον... ἐζήτησαν τὸν ἄρρωστον Σαμουὴλ Μαχάραν...
ἀλλ' ἀπ' ἐκεῖ τοὺς ἔστειλαν εἰς τὸ Ἀνατομεῖον ἀπέναντι
... «ὦχ, πατερούλη μου! ἀνάθεμα τὴν ὥρα!... γιὰτὶ νὰ
μὴν προφτάσουμε νὰ σε ἰδοῦμε καὶ νὰ σε πάρουμε. Ὀϊμέ,
σὲ τί κατάστασι ποῦ σ' ἔφεραν τὰ σκυλιὰ... Καὶ τί θὰ
ποῦμε τόρα στὴ μητέρα καὶ στὴ Σάρρα σου καὶ στὴν
Έδί σου;... ὦ συφορά μας!»

Καὶ ἐδιπλασίζον τοὺς θρήνους καὶ ἐπέτεινον τοὺς ἐν-
αγκαλισμούς καὶ τὰ φιλήματα. Ἡ σκηνὴ αὕτη μοῦ ἐφάνη
ὅτι διήρκεσε πολὺ, πάρα πολὺ. Οἱ πέριξ ἰστάμενοι ἦσαν
ὅλως διόλου ἀνίσχυροι νὰ τοῖς ἀποσπᾶσιν ἀπὸ τῆς λύ-
πης ἐκείνης τὴν παραφοράν. Μόνη ἡ ἐπιφώνησις ἐνὸς βοη-
θοῦ ἔσχε καλὸν ἀποτέλεσμα:

«Θὰ φαρμακωθῆτε!»

Διότι ἐπεισθήσαν εἰς τὴν ἀπειλὴν οἱ ταλαίπωροι καὶ
συγκατετέθησαν νὰ μακρυνθῶσιν ἐπὶ τέλους, ρίπτοντες
βλέμματα πλήρη ὀδύνης ἐπὶ τῶν μεγάλων ἐρυθρῶν ἀνοιγ-
μάτων τοῦ πτώματος. Έκεῖ μέσα θὰ εἶχον στάξει δηλη-
τήριον. Ποῖος τοὺς ξέυρει αὐτοὺς τοὺς διαβολογιατροὺς...

Καὶ ἤρχισε κατόπιν ἡ τοποθέτησις διὰ τὴν μεταφοράν.
Οἱ Έβραιοὶ ἀνήγειραν μόνοι τὸ πῶμα τοῦ πατρός των
καὶ το ἐτοποθέτησαν ἐντὸς τοῦ φερέτρου. Έλαβον ὕστερα
ὅσα κημάτια ἤμπορεσαν νὰ εὗρουν ἐκεῖ γύρω καὶ τὰ ἐβα-
λαν μέσα καὶ αὐτὰ... Τόρα ἡ φρίκη μου δὲν εἶχεν ὄρια.
Αἰφνιδίως τὸ πῶμα ἐκεῖνο μετεβλήθη εἰς νεκρὸν—εἰς νε-
κρὸν ἡρωτηριασμένον, ὕβρισμένον, οἰκτρὸν. Σιγὴ καὶ κα-
τάπληξις γύρω μου. Τὸ φανικὸν ὀξύ ἤρχισε νὰ μου μυρίζῃ
ὡς νεκρολίβανον καὶ ἐνόμιζα ὅτι βλέπω ὑπεράνω τὸ ὁμοί-
ωμα τοῦ Χάρου μὲ τὸ δρέπανον νὰποδιώκῃ μετ' ὀργῆς
τὴν περιαλγὴ μορφήν τῆς Έπιστήμης... Ἡ αἰθούσα τῆς
Ἀνατομίας ἦτο πλέον θάλαμος νεκρικός, ὁ φοβερώτερος
τῶν νεκρικῶν θαλάμων, ὅσων ἤμποροῦσα ποτὲ νὰ φαντα-
σθῶ... Ἦσθάνθην ὅτι αἱ δυνάμεις μου μ' ἐγκατέλειπον
βαθμηδὸν καὶ πρέπει νὰ ἔγεινα πολὺ ὠχρός, διότι ὁ φίλος
μου, ὁ ὁποῖος μὲ εἶδε, μ' ἔσυρε βιαίως εἰς τὸ παρακείμενον
δωματίον καὶ μ' ἔδωκε νάναπνεύσω φιαλίδιον αἰθέρος... Δὲν
εἶδα πλέον τίποτε. Ἄλλ' ἤκουσα μετ' ὀλίγον τὰ βήματα
ὄλων ἀπερχομένων ἐν σιωπῇ καὶ τάζει πενθίμῳ, ὡς εἰς
κηδείαν σωστήν.

Αὐτὸ μόνον ἴσχυσε νὰ με θεραπεύσῃ. Αἱ σκηναὶ τῆς φρίκης καὶ τοῦ θανάτου δὲν μου κάμνουν πλέον ἐντύπων καμμίαν, μετὰ τὴν φοβερὰν σκηνὴν τοῦ Ἀνατομείου. Ἐσυνείθισα καὶ ἔγινε ἀπὸ τότε καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κοινω- νίαν ἀνθρώπων, ὅπως ὅλοι οἱ ἀνθρώποι : Εἰμπορὶς δηλαδὴ νὰ φορῶ τὸ φράκον μου, νὰ πηγαίνω εἰς τὰς κηδεῖας καὶ νὰ κρατῶ μάλιστα τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου...

Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἐξαναπάτησα πλέον εἰς τὸ Ἀνατομεῖον.

ΔΙΧΩΣ ΦΡΑΚΟ

Ἡ πολυτελὴς αἰθούσα εἶχε δεχθῇ πολλοὺς τῶν κεκλη- μένων, ὅπως διέλθωσιν εὐπροσύνως ὥρας τινάς.

Ἐξω τὸ ψυχὸς ἦτο δριμύ, ἡ χειροτέρα ἴσως ἡμέρα τοῦ ἀπερχομένου χειμῶνος· δὲν ἡμποδισεν ὅμως τὴν προσέ- λειυσιν ἐρατεινῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλαν ἐκ τοῦ στροβίλου, ἦλθε τὸ ζήτημα τοῦ χοροῦ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν ἐν Πειραιεὶ Κυριῶν, καὶ ἀντηλλάγησαν σκέψεις καὶ γνώμαι διάφοροι.

Καὶ αἱ νεάνιδες καὶ οἱ νέοι ἐπλεξάν τὸ ἐγκώμιον τῆς ἐνδυμασίας τῶν, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου ἄλλαι καὶ ἄλλοι, μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν, ἐδήλουν διὰ τῆς μὴ συμμετο- χῆς τῶν εἰς τὴν συζήτησιν, ὅτι δὲν θὰ συμμετεῖχον καὶ εἰς τὸν χορὸν.

Τέλος ἔληξε περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡ μικρὰ διασκέδασις καὶ ἕκαστος ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια.

Μὲ νωπὰς ἔτι ἐκ τῆς διασκέδασις ἀναμνήσεις, ἀπεκοι- μήθη μετ' ὀλίγον.

Καὶ ὠνευρέθη ὅτι ἐνωρίς εἶχον καταλάβῃ θέσιν ἐν τῇ εὐρυτάτῃ καὶ καταυγαζομένῃ ὑπὸ ἀπλέτου φωτός καὶ πολλῆς καλλονῆς αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου.

Ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην προσήρχοντο ὅλαι αἱ ἀθῶαι καλλοναί, ἀναμῖξ ξανθαὶ μετὰ μελαγχροινῶν, decolleté καὶ μή.

Ἐνῶ δ' ἐν συγκινήσει παρετήρουν τὰς εἰσερχομένας, δι- ἔκριναν μετ' ὀλίγον μὲ σταθερὸν βῆμα καὶ πολυτελεῖ ἐσθῆταν, ὅ,τι ἡ ψυχὴ μου μετὰ παλμῶν προσεδόκα.

Ἦτο ἡ σκληροτέρα καὶ ἐνταύτῃ ἡ ὠραιότερα στιγμή τοῦ βίου μου. Ποσάκις δὲν ὠνευρέθη νὰ τὴν ἀνακτῇσω ἐν χορῷ, νὰ τὴν σφίξω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ν' ἀπο- λαύσω τῆς ἡδύτητος τῆς πνοῆς τῆς, νὰ τῇ ἀποτείνω θερ- μὸν τινα λόγον.

Καὶ εἶδον ὅτι τὸ ὄνειρόν μου ἐπραγματοποιεῖτο. Μετ' ὀλίγον θὰ τὴν ἔχω εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐδίσταζον νὰ κάμω, θὰ τὸ πραγματοποιήσω ἤδη. Μετ' ὀλίγον θ' ἀποβάλλω τὴν ἐπὶ τόσον καιρὸν βασανίζουσάν με δειλίαν καὶ θὰ ρίψω τὸν κύβον.

Ἄλλ' ἂν δυσαρεσθῇ ; Ἰδοὺ τὸ κατατρύχον με δίλ- λημα. Ἐν τούτοις τὸ ἀπεφάσισα, ἐν τῇ ζάλῃ τοῦ χοροῦ, καθ' ἣν στιγμήν θὰ περισφίγγω τὸν ὠραιότερον θησαυρὸν τοῦ κόσμου, θὰ τῇ εἶπω λέξεις τινὰς ἀσυναρτήτους, διότι ἀσυναρτήτοι εἶνε καὶ αἱ λέξεις τοῦ ἔρωτος.

Ἦρχετο ὁλονὲν ὁ κόσμος, ἀλλ' ἐμὲ ὁ κόσμος τῆς αἰθού- σης ἐνδιέφερε, διότι ἀληθῶς ὑπερεῖχε τοῦ φύλου τῆς καθ' ὅλα. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τί ἐφόρει, τοῦτο μόνον ἀμυδρῶς πως ἀναπολῶ ἐν τῇ μνήμῃ μου ὅτι ψιθυρισμοὶ θαυμασμοῦ ἔνθεν κακειθεν ἠκούοντο διὰ τὴν ἐνδυμασίαν τῆς. Τὸ σύνθημα ἐδόθη καὶ ἤρξατο ὁ χορὸς κανονικὸς καὶ ἐν μεγάλῃ τάξει. Ἐχόρευον ἀδιακόπως καὶ ἐχόρευε καὶ ἐκείνη ντροπαλῇ- ντροπαλῇ μεθ' ὅσων εἶχε δώρη engagement. Τέλος ἦλθε

καὶ ἡ σειρά μου. Ἐσηκώθην, ἐπλησίασα τρέμων καὶ συνε- σταλμένος καὶ τῇ ἀπέτεινα τὴν συνήθη φράσιν :

— Χορεύετε ;

Ἐδέχθη.

Ἡ μουσικὴ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἀνέκρουε πόλκαν. Ἐ- λαβα θάρρος καὶ ἀφιπτάμην, δὲν ἐχόρευον. Τόσφ εἶχον μεθύσῃ. Καὶ τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἐπλησίαζε νὰ τελειώσῃ ἡ πόλκα «Εἶμαι εὐτυχής», τῇ εἶπον.... ὅτε θόρυβος διε- ρχομένης ἀμάξης μ' ἐξύπνησε. Τί μοι ἀπήντησε δὲν ἐνθυ- μοῦμαι. Ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι ἡγέρθην τὴν πρωΐαν ἐν τῇ φοβερωτέρᾳ πραγματικότητι, ἐνθυμοῦμαι δὲ ἀκόμη ὅτι δὲν θὰ ἡδυνάμην νὰ λάβω μέρος ἐν τῇ δοθησομένῃ χορῷ, διότι δὲν εἶχον φράκον ! Κατηραμένη τύχη !

LE PETIT CITOYEN

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὴν πρωΐαν ἅμα ἐγερθῆς καὶ ἐνδυθῆς, μὴ λησμονήσῃς ν' ἀνοίξῃς τοῦ δωματίου σου τὸ παράθυρον, ἵνα οὕτως ἀνανεωθῇ ὁ ἐν αὐτῷ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ, τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ ἡλλοιώθησαν διὰ τῆς ἀναπνοῆς σου.

Ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν κυρίως ἀερίων, ἀζώτου, ὀξυγόνου καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ μι- κρᾶς ποσότητος ὕδατος. Τὸ ὀξυγόνον εἶναι τὸ μᾶλλον χρήσιμον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἰσπνέων καταναλίσκει αὐτό, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παράγει ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὅπερ ἀπο-βάλλει διὰ τῆς ἀναπνοῆς καὶ ὅπερ εἶναι λίαν ἐπιβλαβές.

Ἄν ὑποτεθῇ ὅτι ἄνθρωπός τις διαμένει ἐπὶ μακρὸν ἐν κεκλεισμένῳ δωματίῳ, θὰ ἔλθῃ στιγμή, καθ' ἣν τὸ ὀξυ- γόνον τοῦ ἐν τῷ δωματίῳ περιεχομένου ἀέρος, θὰ κατα- νालωθῇ ὁλόκληρον, τὸ δὲ ἀνθρακικὸν ὀξύ θ' ἀφθονῇ· ἐν τοιαύτῃ δὲ ἀτμοσφαίρᾳ δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ζήσῃ.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν δύναται ἐν χρονικῷ διαστήματι, σχετικῶς περιορισμένῳ, νὰ καταστήσῃ τὸν περιβάλλοντα αὐτὸν ἀέρα δηλητηριώδη δι' ἑαυτόν. Τοῦτο ἡνύουν οἱ ἀρχαῖοι λέγοντες, ὅτι ἡ ἀπόπνοια τοῦ ἀνθρώπου εἶναι θανατηφόρος διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Διὰ νὰ πεισθῇ τις περὶ τούτου δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἐξῆς πείραμα : Ἀς ἐγκλείσῃ ἐντὸς κιβωτίου ζῶν τι· θὰ ἴδῃ ὅτι, μετὰ παρέλευσιν οὐ μακροῦ χρόνου, τὸ ζῶν θ' ἀποθάνῃ ἐξ ἀσφυξίας, προερχομένης ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὀξυγόνου καὶ τῆς ἀφθονίας τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

Dr

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

κυρίας Καλλιόπῃ Σουρμελῇ, Ἐλένῃ Καπετανάκη καὶ κκ. Χρ. Ν. Ἀναγνωστόπουλον, Ἀλέξ. Ι. Ζαγκλιδῇ, Ἰω. Τζόλαν, Ἀλέξ. Ξεφεραν, Θεόδ. Γρυπάρῃ, Γεώργ. Αλοῦπῃ, Ἰω. Κωνσταντινοῦ διὰ Διαμαντίδην, Κ. Κοκκόλην, Μαρῖνον Τραυλὸν καὶ Δημ. Μαραβελόπουλον. Συνδρομαὶ ὑμῶν ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Φορμύζην. Εὐεγράφησαν καὶ οἱ τέσσαρες, πρὸς οὓς ἀπεστάλη τὸ φύλλον ἀπὸ 1ης Μαρτίου. Εὐχαρι- στοῦμεν διὰ τὴν εὐγενή σας φροντίδα. — κ. Ν. Α. Λογοθέτην. Ἀπεστά- λησαν. — κ. Ἐλένην Α. Μακρῇ. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐεγράφητε. Φύλλα ἀπεστάλησαν. — κ. Κυριακὸν Γαλιατσάτον. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν Ἐκλεκτῶν συστάσεις σας. — κ. Ἀπόστολον Δ. Σινιῶρην. Εὐεγράφητε. Φύλλα ἀπεστάλησαν. — κ. Κ. Δ. Ζαλόκωστον. Φύλλα Ἐ- πομνημονευμάτων καὶ Ἐκλεκτῶν ἀπεστάλησαν. — κυρίαν Μαρῖαν Μπαλῇ. Ἀπεστάλησαν. — κ. Ἀνδρ. Παπαδιαμαντόπουλον. Ἀποστεί- λατέ μας ὁρ. 3.30 ἀντίτιμον φύλλον Ἐκλεκτῶν. — κ. Ἀθ. Ε. Μπα- ρούτην. Συνέβη λάθος. Ἀπεστάλησαν. — κ. Περικλῆν Δρακούλην. Συν-δρομὴ σας ἐλήφθη. Φύλλα ἀπεστάλησαν. — κ. Α. Ρασβάνην. Ἐλήφθησαν τοκομερίδια, ἀντίτιμον ὑμετέρας συνδρομῆς καὶ κ. Κουτσογιαννοπούλου, πρὸς ὃν ἀπεστάλησαν τὰ φύλλα. Ὑπόλοιπον φρ. 10 ἐμετρήσαμεν τῷ κ. Γ. Σουρῇ. — κ. Κωνστ. Μηλιαράκη. Ἀπεστάλησαν 13 φύλλα περιπλέον ἐκ τοῦ ἀριθ. 555. Εἰς τὸ ἐξῆς θ' ἀποστέλλονται φύλλα 20. Ἐπίσης ἀπε- στάλησαν καὶ τὰ φυλλάδια τῶν Ἀπομνημονευμάτων. — κ. Δ. Μάστρα- καν. Ἀπεστάλη τόμος Ἀπομνημονευμάτων. Ἀντίτιμον ἐλήφθη.